

Медсестринський процес –
історичний нарис.
Професійні організації медичних
сестер

Лекція **1**

Максимова В.В.

З часів первіснообщинного ладу функції догляду та обслуговування, які входять в сферу сестринської справи, виконували жінки, матері, сестри.

Цілком природно, що жінка доглядала новонароджених, немовлят, а пізніше – дітей. Вона завжди сприяла збереженню здоров'я всіх членів родини.

Таким чином уявлення про медичну сестру та її роль поєднується з образом матері, ніжної, доброї, ласкавої, завжди близької, розумної завдяки життєвому досвіду, а не освіченості.

- Офіційної системи навчання медичних сестер не існувало.
- Лікарями були чоловіки з доброю спеціальною освітою, як правило, із заможних сімей.
- Стосунки між ними були однозначними: сестра виступала в ролі досвідченого слуги, «безперечно підкореного лікаря, або хірургу».

Однією з найважливіших подій в історії сестринської справи цього періоду стало відродження протестантською церквою інституту «диякониць» (це жінки, християнки, які служать своїм сестрам у христі або в ім»я потреб інших).

- В жовтні **1836** року пастор Теодор Фліндер в Кайзерсверті на Рейні (Німеччина) створив Рейно-вестфальську общину диякониць. Община мала свою лікарню та школу для навчання сестер по догляду за хворими.

Про діяльність Рейно-Вестфальської
общини диякониць дізналась Флоренс
Найтінгейл, одна з найосвідченіших
особистостей часів Вікторіанської Англії,
яка відіграла видатну роль в подальшому
розвитку сестринської справи у світі.

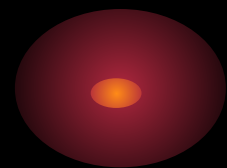

Флоренс Найтінгейл – засновниця міжнародної системи підготовки кадрів середнього і молодшого медичного персоналу.

Вона народилась **12** травня **1820** року в багатій сім'ї у Флоренції, знала багато іноземних мов, літературу, музику.

Флоренс Натінгейл

Потяг до професії медичної сестри у Флоренс Найтінгейл проявився рано. Незважаючи на заборону батьків, в **27** років (**1847р.**) вона відправилась у Кайзерсверт де протягом трьох місяців пройшла курс підготовки з сестринського догляду за хворими. У **1853** році вона ознайомилась із роботою сестер милосердя у Франції.

Після повернення до Англії вона одержала посаду суперінтенданта в одній з установ для догляду за хворими жінками з вищих верств лондонського суспільства, де протягом року пройшла першу школу управлінської роботи і внесла багато нового та раціонального в її організацію.

Коли розпочалась Кримська війна, Флоренс Найтінгейл було **34** роки.

У листопаді **1854** року, очоливши загон з **38** сестер милосердя – добровольців, прибула до Криму.

Флоренс допомагала лікарям під час операцій, дбала про поліпшення обслуговування поранених, що дало значні позитивні результати: покращились санітарні умови перебування поранених та хворих у військових шпиталях, поліпшився сам догляд за ними, комфорт.

Завдяки запровадженому комплексу
санітарних заходів смертність серед
солдатів у шпиталях знизилась з
40% до **2%**.

За її активної участі була відкрита Армійська медична школа в Англії.

В цьому ж році вона видала свої знамениті «Записки про сестринську справу», які витримали сотні видань на багатьох мовах світу.

Характеризуючи сестринську справу як «дію з використання середовища, яке оточує пацієнта, з метою сприяння виздоровленню», вона надала особливого значення чистоті, свіжості повітря, тиші та правильному харчуванню.

Вона вперше виділила два поняття:

по-перше – догляд за хворими

по-друге – догляд за здоровими

ДОГЛЯД за здоровими визначався як
«підтримання у здорової людини стану, при якому
хвороба не може наступити»

а ДОГЛЯД за хворими – як допомога людині,
яка страждає від хвороби і намагається жити
найбільш повноцінним життям, яке приносить
задоволення»

Початок розвитку сучасної сестринської справи в Англії був покладений у **1860** р., коли вперше був здійснений прийом учнів у школу медичних сестер нового типу, відкриту Флоренс Найтінгейл при лікарні св. Томаса у Лондоні.

Навчання у цій школі тривало **1** рік теоретичного навчання і **2-3** роки практики у шпиталі для закріплення одержаних знань.

Діяльність Ф.Найтінгейл створила перший взірець мед сестри, який був використаний викладачами шкіл медсестер в їх виховній роботі.

Медиачна сестра повинна була відрізнитись: знаннями, технічною підготовкою, відповідним характером з урахуванням таких якостей, як спостережливість, терплячість, невтомність, любов до порядку і т.і.

Успішне виконання всіх функцій гарантувало сестрам отримання рекомендацій для призначення їх на керівні посади в шпиталі та сестринські школи.

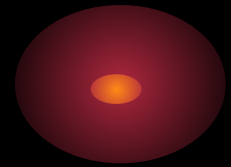
Закінчуючи школу, сестри милосердя виголошували складену Ф.Найтінгейл урочисту клятву **1**

- «Перед Богом і перед обличчям зібрання урочисто обіцяю вести життя сповнене чистотою, і чесно виконувати свої професійні обов»язки.

Закінчуючи школу, сестри милосердя виголошували складену Ф. Найтінгейл урочисту клятву **2**

- Я буду утримуватись від всього отруйного та шкідливого і ніколи свідомо не використаю і не призначу ліків, які можуть завдати шкоди.

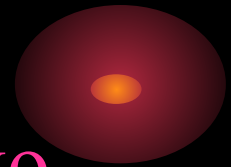
Закінчуючи школу, сестри милосердя виголошували складену Ф.Найтінгейл урочисту клятву **3**

- Я зроблю все, що в моїх силах, щоб підтримувати і підвищувати рівень моєї професії Я буду зберігати в таємниці всю особисту інформацію, яка опиниться у моєму розпорядженні під час роботи з пацієнтами та їх родичами.

Закінчуючи школу, сестри милосердя
виголошували складену Ф.Найтінгейл урочисту
клятву **3**

- Всіма силами я буду намагатися
допомогати лікарю в його роботі та
присв'ячу себе тим, хто звернувся до
мене за допомогою

- Аж до середини **19** століття не існувало гарно функціонуючої системи забезпечення лікування поранених в бою солдатів та місць для їхнього безпечного розташування.

- В червні 1859В червні **1859** році швейцарський бізнесмен Анрі ДюнанВ червні **1859** році швейцарський бізнесмен Анрі Дюнан їздив в Ломбардью (Італія) для того, щоб зустрітися з французьким імператором Наполеоном IIIВ червні **1859** році швейцарський бізнесмен Анрі Дюнан їздив в Ломбардью (Італія) для того, щоб зустрітися з французьким імператором Наполеоном III для обговорення труднощів проведення бізнесу в ЛондоніВ червні **1859** році

- Ввечері 24 червня, коли він приїхав в містечко Сольферіно, де став свідком битви під час якої загинуло та було поранено близько **40000** солдатів з кожного боку.

Анрі Дюнан був шокований
наслідками битви, залишених на полі
бою солдат, які помирили в муках через
відсутність елементарної медичної
допомоги пораненим,
безпорадність військово-медичної
служби.

- Він повністю відмовився від первинної мети своєї подорожі і кілька днів присвятив себе лікуванню та догляду за пораненими, покликавши на допомогу місцеве населення.

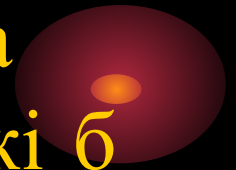
- Повернувшись додому в Женеvu він вирішити написати книжку, яку видав власним коштом під назвою "Спогади про Сольферіно" в 1862 році.
- У ній автор звернувся з пропозицією створити в мирний час добровільне товариство, медичні сестри якого готові турбуватися про поранених під час воєн.
- Цим мед сестрам на міжнародному рівні гарантуватиметься визнання і повага

Він розіслав декілька екземплярів
книжок провідним політичним та
військовим діячам Європи.
Книжка потрясіння в Європі.

- Окрім видання книжки, він відстоював утворення національних, добровільних організації, які б допомагали пораненим солдатам під час війни.
- Крім того він закликав до розробки та підписання міжнародних договорів, які б гарантували безпеку нейтральних медиків та лікарень для поранених на полі бою.

Тобто під час Кримської війни були
закладжені підвалини Червоного
Хреста, як спеціальної організації з
надання допомоги пораненим на полі
бою

Анрі Дюнал –
засновник
офіційного
Міжнародного
Товариства
Червоного Хрест

9 лютого 1863 року 9 лютого 1863 року лютого

1863 році в Женеві, Анрі Дюнан та

5 мешканців Женеві Густав Луаньє,

Луї Анпіа, Теодор Монцар і генерал Гійом

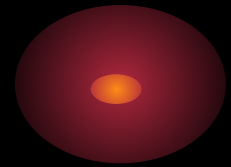
Анрі Дюфур

заснували "Комітет п'яти" який би
допомагав пораненим.

В 1876 р він дістав назву **Міжнародного
комітету червоного хреста.**

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНОГО КОМІТЕТУ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

- мир і злагода,
захист життя і здоров'я людини,
честі особистості,
допомога жертвам збройних конфліктів, стихійних
лих,
турбота про інвалідів, немічних старих, самотніх
та хворих.

Основні засади МІЖНАРОДНОГО КОМІТЕТУ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

- гуманність,
неупередженість,
нейтральність,
незалежність,
добровільність,
єдність,
універсальність

- Червоний хрест на білому фоні був першим захисним символом, який був затверджений в 1864 році Женевською конвенцією.
- Він повторював швейцарський прапор, було змінено лише кольори - хрест став червоним, а тло білим.
- Це є цілком зрозумілим, оскільки засновник міжнародного комітету Це є цілком зрозумілим, оскільки засновник міжнародного комітету Анрі Дюнан був швейцарцем.

Майже у всіх видах допомоги, яку надавав Червоних Хрест пораненим і хворим воїнам на полі бою і в тилу, головними діючими особами були сестри милосердя.

Червоний півмісяць

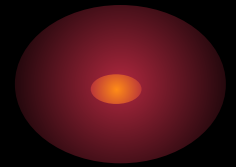

- Під час російсько-турецької війни (**1876** Під час російсько-турецької війни (**1876-1878**), Османська імперія використовувала символ Червоного Півмісяця замість Червоного Хреста, оскільки уряд вважав цей символ образливим для мусульманських солдатів.
- В **1877** році Міжнародний В **1877** році Міжнародний комітет Червоного хреста зобов'язав Російську імперію, в повній поважати недоторканість всіх осіб та будівель, які знаходяться під захистом Червоного Півмісяця. Згодом аналогічне зобов'язання, щодо Червоного Хреста було отримано від уряду Османської імперії.

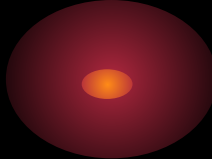

- В 1919В **1919** році представники національних товариств Червоного Хреста Великої БританіїВ **1919** році представники національних товариств Червоного Хреста Великої Британії, ФранціїВ **1919** році представники національних товариств Червоного Хреста Великої Британії, Франції, ІталіїВ **1919** році представники національних товариств Червоного Хреста Великої Британії, Франції, Італії, ЯпоніїВ **1919** році представники національних товариств Червоного Хреста Великої Британії, Франції, Італії, Японії та СШАВ **1919** році представники національних товариств Червоного Хреста Великої Британії, Франції, Італії, Японії та США зібралися в ПарижіВ **1919** році представники національних товариств Червоного Хреста Великої Британії, Франції, Італії, Японії та США зібралися в Парижі, щоб заснувати "Лігу національних товариств Червоного Хреста" (англ. **League of Red Cross Societies**). Цей крок був спробою розширити діяльність МКЧХ, який тоді обмежувався гуманітарною допомогою лише під час збройних конфліктів. Планувалося додати до фронту робіт гуманітарну діяльність під стихійних та антропогенних лих. Червоний хрест США став ініціатором утворення ліги, оскільки вже мав значний досвід

Контрольні запитання до лекції

- **1.** Який вклад Ф. Натінгейл під час Кримської війни?
- **2.** Вкажіть основні засади міжнародного комітету Червоного хреста.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!